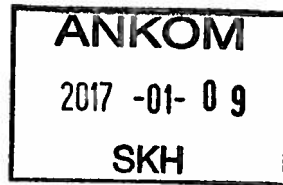

2017/7/2-2-1

1 (5)

Luleå den 7 januari 2017

Till
Överklagandenämnden för högskolan

Från
Per Zetterfalk

Överklagande

Överklagandet avser anställningsärendet "Professor i konstnärliga praktiker med vicerektorsuppdrag", dnr. SKH 2016/726/2.2.1 vid Stockholms konstnärliga högskola (SKH) och två rektorsbeslut per den 2016-12-21. Enligt protokoll rektorsföredragning 48/2016-12-21 lyder beslut 263, Anställning av professor i konstnärliga praktiker: "Rektor beslutar att anställa Cecilia Roos (580213) som professor i konstnärliga praktiker, inriktning Dansinterpretation. [...] Anställningen avser heltid fr.o.m. 2017-01-01". Enligt samma protokoll lyder beslut 264, Uppdrag som vicerektor för forskning och tillika chef för forskningscentrum: "Rektor beslutar att utse Cecilia Roos (580213), till vicerektor och tillika chef för Forskningscentrum fr.o.m. 2017-01-01". Sista överklagadedatum är av SKH satt till den 2017-01-11.

Jag överklagar härmed de två besluten och yrkar i första hand att jag själv ska erhålla anställningen som professor i konstnärliga praktiker resp. uppdraget som vicerektor för forskning och tillika chef för forskningscentrum (beslut 263 och 264), och i andra hand att jag ska erhålla anställningen som professor i konstnärliga praktiker (beslut 263).

Skälen är följande: SKH har utlyst en anställning av professor i konstnärliga praktiker med vicerektorsuppdrag. Enligt HF 4 kap. 3 § är den behörig att anställas som professor inom konstnärlig verksamhet som har visat såväl konstnärlig som pedagogisk skicklighet. Som bedömningsgrunder vid anställning av en professor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Varje högskola bestämmer i övrigt själv vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid anställning av en professor. Enligt HF 4 kap. 6 § ska vid anställning av professor sakkunnigbedömning om de sökandes skicklighet hämtas in, om det inte är uppenbart obehövt för prövningen av skickligheten. Av SKH:s anställningsordning framgår följande. Behörig att anställas som professor är den som har visat såväl konstnärlig/vetenskaplig som pedagogisk skicklighet. Som bedömningsgrunder vid anställning av en professor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Utöver detta ska vid anställning av professor även beaktas förmågan att utveckla, leda och genomföra utbildning, konstnärlig forskning eller forskning samt utvecklingsarbete av mycket hög kvalitet. Ytterligare bedömningsgrunder och deras relativa vikt fastställs av rektor. Bedömningsgrunder fastställs i anställningsprofilen, där det ska framgå vilken viktning grunderna ska ges. Efter ansökningstidens utgång ansvarar SKH för att en förhandsgranskning av inkomna anökningar sker. De sökande som utifrån anställningsprofilen bedöms komma i fråga för anställningen skickas till sakkunniga. Rektor fattar beslut om vilka som ska vara sakkunniga snarast efter genomförd förhandsgranskning. En sakkunnig är en person som är "särskilt förtrogen med anställningens ämnesområde". Vid anställning av professor ska yttranden inhämtas från minst två externa sakkunniga. Kvinnor och män vara jämställt representerade om det inte finns synnerliga skäl. Sakkunnigas uppdrag är att bedöma den konstnärliga och pedagogiska skickligheten samt vid behov även annan kompetens, beroende på anställningsprofil. Sakkunniga ska avge skriftligt yttrande till beredningsgruppen. I yttrandet ska de redogöra för de sökandes konstnärliga och pedagogiska skicklighet samt annan kompetens i enlighet

med anställningsprofilen. Sakkunniga ska ta fram en tätgrupp, om möjligt ange ordningen mellan dem och tydligt motivera sitt val.

I utlysningstexten för tjänsten står följande. Vi söker dig som visat såväl konstnärlig som pedagogisk skicklighet. Konstnärlig skicklighet på professorsnivå innebär att man är ledande inom sitt konstnärliga område, verksamhetens kvalitet ska vara på högsta internationella nivå, dessutom ska man ha en både djup och bred kunnsighet inom sitt konstnärliga område. Pedagogisk skicklighet på professorsnivå innebär att du har visat pedagogisk skicklighet i konstnärliga sammanhang inom eller utom högskolan. Du har också förmåga att utveckla, leda och genomföra utbildning av hög kvalitet på olika nivåer. Arbetsuppgifterna förutsätter att du har en gedigen erfarenhet av egen aktiv konstnärlig forskning samt tidigare chefserfarenhet från konsthögskolekontext. Arbetsuppgifterna kräver dessutom att du kan kommunicera på både svenska och engelska.

I SKH:s förslag till rektorsbeslut den 2016-12-21 ingår tre bilagor: "protokoll rekryteringsgrupp", "ansökan" samt "profil". Ärendet är berett i rekryteringsgrupp, som är utsedd av rektor. Av "Protokoll rekryteringsgruppen vicerektor 2016-11-29" framgår det att professuren i fråga har nio sökande. Efter ansökningstidens utgång har SKH gjort en förhandsgranskning av inkomna anökningar. De fem sökande som valts ut har inte bedömts av externa sakkunniga. SKH kallar sina fem favoriter till provföreläsning och intervju hos rekryteringsgruppen. Av rekryteringsgruppens protokoll framgår att rekryteringsgruppens beslut enbart grundar sig på anställningsprofil, insända handlingar, provföreläsning och intervju.

Eftersom rekryteringsgruppens förslag inte grundar sig på sakkunnigbedömningar för aktuell tjänst uppfyller SKH inte villkoret för tillsättningsbeslut.

Av SKH:s egen anställningsordning framgår absoluta krav på sakkunnigbedömning enligt följande. 1) Sakkunniga ska bedöma och avge skriftliga yttranden till beredningsgruppen, där de ska redogöra för de sökandes konstnärliga och pedagogisk skicklighet samt annan kompetens enligt anställningsprofilen, 2) sakkunniga ska ta fram en tätgrupp, som innebär en jämförande bedömning, och ska tydligt motivera sitt val (av tätgrupp), resp. 3) sakkunniga ska, såtillvida att detta inte är omöjligt, ange ordningen mellan dem och ska tydligt motivera sitt val av ordning (eller varför en ordning skulle vara omöjlig att göra).

Sålunda agerar SKH i strid mot sin egen anställningsordning.

Att sakkunnigas obligatoriska framtagande av en tätgrupp innebär en jämförande bedömning torde vara ostridigt. Det har inte gjorts några sakkunnigbedömningar. Frånvaron av sakkunnigbedömningar och -yttranden kan inte ersättas. Inte heller kan rektor eller ÖNH, utan ett sakkunnigförfarande, göra egna värderingar av sökandes meriter. Tore Sigeman skriver i "Tjänstetillsättning vid universiteten i rättsligt perspektiv" (Frändberg et al, 1997): "På samma sätt som för rektor eller annat beslutande högskoleorgan gäller för ÖNH att dess ställningstagande normalt inte kan grundas på en egen värdering av de sökandes vetenskapliga meriter" resp. "[D]e bedömningar som kommer till uttryck i de sakkunnigas utlåtanden [är] av central betydelse i tillsättningsärenden, särskilt för värderingen av de sökandes vetenskapliga skicklighet. Liksom Arbetsdomstolen i motsvarande situation i jämställdhetsmål grundar ÖNH sitt ställningstagande till frågor om vetenskaplig meritering inte på en egen värdering utan på en bedömning som väsentligen innefattar en ingående granskning och vägning av de sakkunnigas utlåtanden." (s. 781 resp. s. 793f)

I avsaknad av sakkunnigbedömningar av de sökande som har gått vidare i processen för aktuell tjänst, är jag hänvisad till de prövningar avseende professorsbehörighet från ett tidigare SKH-ärende, där högskolan mött villkoret sakkunnigprövning. Det gäller de sakkunnigas prövning av min professorsbehörighet på SKH år 2016.

De sakkunniga yttrar sig över en professur i Film och media till profilområdet Koncept och komposition på SKH, dvs. en professur inom SKH:s interdisciplinära forskningsverksamhet på forskningscentrum, från år 2016. De båda sakkunniga i Film och media (professor Malte Wadman och professor Jeremy Welsh) sätter mig, i internationell konkurrens mellan 24 kandidater, i första förslagsrummet. De båda sakkunniga, vars utlåtanden präglas av saklighet och förtrogenhet med ämnesområdet, är entydiga i bedömningen av min skicklighet och skriver: "Per Zetterfalk is a strong candidate with a great deal of relevant experience in Film and Media production, artistic research and university-level pedagogy." (s. 2)

Visionen med SKH är att det ska bli Stockholms konstnärliga universitet med ett speciellt ansvar för utvecklingen av konstnärlig forskning i Sverige. På SKH:s hemsida står det: "En central del av SKH:s forskningsmiljö är konstnärlig forskarutbildning. Att utveckla den konstnärliga forskarutbildningen och att erbjuda konstnärlig forskarutbildning på hög internationell nivå, är en del av SKH:s forskningsstrategi." (2017-01-06) Tillståndet att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå erhöles SKH så sent som den 2016-06-01. Av SKH:s ansökan framgår följande om aktuell befattning: "Forskningsledaren koordinerar forskningsverksamheten vid högskolan och har till uppgift att under rektor ansvara för forskarutbildning och forskning vid SKH." (s. 53) Området konstnärliga praktiker vid SKH innehåller fyra inriktningar: Film och media, Koreografi, Opera och Scen. Det kräver att SKH:s forskningsledare själv har doktorsexamen inom det område som tjänsten avser.

I sakkunnigas yttrande till Universitetskanslerämbetet (UKÄ), som ligger till grund för UKÄ:s tillstånd, "Granskning av Stockholms konstnärliga högskolas ansökan om tillstånd att utfärda konstnärlig licentiat- och doktorsexamen inom området konstnärliga praktiker" (2016-05-31), skriver de sakkunniga om SKH:s kompetensförsörjning. I den för området konstnärliga praktiker, där SKH får tillstånd att utfärda doktorsexamen, är den avgörande frågan vad de nya profilområdena – för vilka den som får aktuell tjänst ska vara forskningsledare – avser. Här formulerar de sakkunniga det mest explicita direktivet i UKÄ:s granskning:

En ordinarie profilprofessor finns på plats och rekryteringen av ytterligare tre profilprofessorer pågår och beräknas vara klar i maj. Under processen fylls funktionen av gästprofessorer. Det framgick dock inte tydligt vid intervjuerna vilken slags kompetens man förväntar sig att dessa profilprofessorer ska ha. Om de inte har doktorsexamen, hur mäter man då deras kompetens som potentiella handledare till forskare? (sid. 2, min kursivering)

De sakkunniga preciserar med:

En kanske ännu större utmaning är dock att än så länge väldigt få handledare, enligt ansökan tre stycken, själva har disputerat på konstnärlig grund eller på vetenskaplig grund med konstnärliga praxisbaserade projekt. I det unga och framväxande fält som konstnärlig forskning utgör finns det i viss mån ännu anledningar och förklaringar till denna situation, som i en mer traditionell forskarmiljö skulle vara otänkbara. Det är dock en situation som kräver en tydlig strategi för förbättring, och vi ser det som högst angeläget att SKH framgent lägger stor vikt vid att säkra nödvändig konstnärlig forskarkompetens och erfarenhet vid rekrytering av nya lärare. (s. 5, min kursivering)

*

De sakkunniga konstaterar att jag är fil dr (2008). Jag disputerade på Dramatiska Institutet (senare Stockholms dramatiska högskola, en av tre ingående högskolor i SKH) med ett konstnärligt praxisbaserat arbete inom Film och media. Inriktningen på mitt doktorsarbete är densamma som inriktningen på ett av SKH:s fyra profilmråden, nämligen Koncept och Komposition. Av anställningsprofilen framgår det: "Profilmrådet Koncept och Komposition lyfter och artikulerar frågeställningar kring hur konstnärliga processer initieras, formas, genomförs och dokumenteras." Min avhandling – där ansatsen, liksom SKH:s profilmråde, är interdisciplinär (film, TV, teater) – fokuserar på hur konstnärliga processer initieras, formas, genomförs och dokumenteras, bl.a. i form av en egen filmisk gestaltning av dramatikern och regissören Lars Noréns skapande process. Således tillhör jag den grupp som, enligt UKÄ-granskningen ovan, utgör "nödvändig konstnärlig forskarkompetens och erfarenhet" som UKÄ "ser det som högst angeläget att SKH framgent lägger stor vikt vid att säkra". Jag skulle på SKH bli den tredje visstidsanställda i kompetenskategorin.

Cecilia Roos saknar såväl forskarutbildning som doktorsexamen. Roos tillhör inte den grupp som, enligt UKÄ:s sakkunniga, utgör "nödvändig konstnärlig forskarkompetens och erfarenhet" som UKÄ "ser det som högst angeläget att SKH framgent lägger stor vikt vid att säkra".

De sakkunniga i Film och media beskriver min konstnärliga profil: "His artistic practice within an expanded form of documentary film is characterised by a research methodology. [...] Zetterfalk's work falls clearly with a research-based artistic practice in which the film itself both frames and interrogates the themes of his research." (s. 2) De beskriver vidare min konstnärliga forskarkompetens och erfarenhet:

Zetterfalk gives a clear account of his pedagogical experience and methods. He is clear about the necessity for a dynamic relationship between theory and practice in both art research and pedagogy. His own experiences from both academic and artistic research have clearly influenced his thinking, allowing for a nuanced and incisive analysis of the needs and challenges involved in defining, developing and enhancing the field of artistic research. (s. 2, min kursivering)

Om min akademiska publicering skriver de båda sakkunniga i Film och media: "In addition to an extensive body of film, video and media work, he has written and published widely in relevant fora." (s. 2) Min förmåga att utveckla, leda och genomföra konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete av mycket hög kvalitet, också i samverkan med professorer och professionella aktörer från andra discipliner, framgår av min ansökan och de sakkunniga skriver om min medverkan i samarbeten och nätverk som stärker profilmrådet nationellt och internationellt: "He has been actively involved in discourse around artistic research in Europe" och "Through presentations in conferences and other fora he demonstrates the ability to communicate his research and reflections around it." (s. 2) Bland de internationella uppdragen som sakkunnig inom konstnärlig forskning märks t.ex. de som jag haft för European League of Institutes of the Arts, där vårt mål har varit att stärka 3rd cycle inom högre konstnärlig utbildning och forskning samt skapa en europeisk ram för de vitt skilda erfarenheter, praktiker och idéer som utgör konstnärlig forskning.

Som en av de huvudsakliga arbetsuppgifterna i aktuell anställning ingår, enligt utlysningstexten, att ha ansvaret för att utveckla och samordna forskning och forskarutbildning över hela SKH liksom viss undervisning och handledning, där egen forskarutbildning är en förutsättning. Här kan också påminnas om UKÄ-granskningen ovan, där sakkunniga skriver om SKH:s professorsrekryteringar inom området

konstnärliga praktiker: "Om de inte har doktorsexamen, hur mäter man då deras kompetens som potentiella handledare till forskare?"

I sakkunnigutlåtandet i Film och media står det: "[Zetterfalk] has participated in a range of research activities and has supervised students at Master and Phd levels."

(s. 1) Utöver att ha doktorerat med ett konstnärligt praxisbaserat projekt på Dramatiska Institutet har jag, vilket framgår av sakkunnigutlåtandet, genomgått två olika universitetsutbildningar (totalt fem kurser) i forskarhandledning, varav en på konstnärlig grund (Konstnärliga forskarskolan), respektive en behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning. Jag har flera års tjänstgöring vid olika högskolor och universitet (Film och media), där jag knytit an forskning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå, och haft omfattande internationella uppdrag som föreläsare och seminarieledare på forskarutbildningar inom inte bara mitt eget ämne Film och media utan även, vilket är ett resultat av min interdisciplinära professionalitet som gränsöverskridande konstnärlig forskare, inom flertalet konstnärliga praktiker.

Cecilia Roos saknar såväl forskarutbildning som doktorsexamen. Roos tillhör, som sagt, inte den grupp som, enligt UKÄ:s sakkunniga, utgör "nödvändig konstnärlig forskarkompetens och erfarenhet" som UKÄ "ser det som högst angeläget att SKH framgent lägger stor vikt vid att säkra".

De sakkunniga ska även bedöma den administrativa skickligheten, som har betydelse för det innehåll och de arbetsuppgifter som ingår i anställningen. De sakkunniga i Film och media skriver: "[Zetterfalk] has administrative experience on several levels, including responsibilities for leading study areas within education and the tasks that are a part of realising large-scale productions. His output of films testifies to a high level of organisational skill. [---] His collaborative and communicative skills are manifest in the artistic productions he has realised." (s. 2)

*

Rektorsbeslutet att anställa Roos på aktuell tjänst vinner laga kraft den 2017-01-12, om inget överklagande kommer in. Det är således fel av rektor att besluta om att anställa Roos på tjänsten från den 2017-01-01. Den av SKH utsatta tiden för överklagande ska iakttas.

*

"När det tillsätts tjänster vid SKH kan det mesta hända", skriver Academic Rights Watch, se "Gräddfil till professur vid SKH: inkompetensförklarad uppgraderades till huvudkandidat" (2016-09-23), <http://academicrightswatch.se/?p=2357>. Kritiken mot inkompetens och godtyckliga tjänstetillsättningar måste bemötas. Området får inte bli fortsatt måltavla för de krafter i samhället som inte vill ge konsten plats i akademins finrum. Vi måste ta avstånd från vänskapskorruption och rena lagbrott. Detta kan bara uppnås genom att vi följer det "manus" som riksdagen skrivit in i lagboken. Lagar ska följas. Fel ska rättas. Det är grunden för fritt skapande och granskningen av våra arbetsresultat från sakkunniga, inom och utanför landet. Bilden av låtsasämnen med kompisar som utser varandra, sprids redan. Tjänstetillsättningar utan i lag föreskriven sakkunnigbedömning av sökanden göder bara konstens motståndare.

Luleå som ovan

Per Zetterfalk

Postadress: Alvägen 17, 973 32 Luleå

E-post: per.zetterfalk@tele2.se

Telefon: 070-746 42 64